STUDIU EMPIRIC PRIVIND PROMOVAREA DE CĂTRE CADRELE DIDACTICE A VALORILOR CREȘTINE ÎN CONSILIEREA EDUCAȚIONALĂ

Viorica GORAȘ-POSTICĂ
CZU: 371.121:261.4 vgoras@yahoo.com

Studiul dat oferă analiza rezultatelor unei cercetări praxiologice desfășurate recent, on-line, printre cadrele didactice preuniversitare în domeniul consilierii educaționale, în general, și a elementelor de spiritualitate creștină, infuzate în procesul de consiliere, în special. Consilierea este o relaţie, o formă specială de comunicare, care implică ascultare, previne situaţiile de criză; are rol proactiv, când o persoană este ajutată de alta, sau o persoană ajută un grup de persoane [1]. Din ansamblul polivalent de principii generale, etice, psihologice ale actului de consiliere, le vom evidenția, cu argumente de ordin cantitativ și calitativ, pe cele cu valențe educaționale și spirituale.

În lotul chestionat (85 de persoane), 70,4% au fost profesori din mediul urban și 29,6 – din mediul rural, componența lotului, pe discipline predate, fiind eterogenă: 1/3 – profesori de română, a 1/6 dintre ei – învățători la clasele primare și, în rest, profesori de la diferite discipline umaniste, dar și reale. Instrumentul aplicat a fost chestionarul cu itemi diferiți. Astfel, la prima întrebare: *Scrieți 3 cuvinte-cheie, care, în viziunea dvs., caracterizează conceptul de „consiliere educațională”* – răspunsurile s-au situat semantic și numeric astfel: îndrumare/sfat (21), ajutor (17), susținere morală (14), comunicare eficientă (13), sprijin (10), empatie (9), înțelegere (7), toleranță (7), ghidare (6), cooperare/colaborare (5), atitudine (5), încurajare (5), dezvoltare (5), psiholog (4), mediator (4), consilier (4), deschidere (3), profesionalism (3), responsabilitate (3), adevăr (3), imagine de sine (3), curaj (3). Conchidem aici cunoașterea generală de către practicieni a semnificației consilierii, prin conotații variate, care aduc plusvaloare procesului și relațiilor aferente.

Întrebarea 2 a avut intenția să identifice *măsura în care facultatea i-a pregătit pe studenții, viitori profesori, să ofere*

consiliere elevilor şi părinţilor, de vreme ce documentele de politică educaţională le cer să o facă, iar răspunsurile sunt structurate în Figura de mai jos şi constatăm cu lejeritate că aici contribuţia facultăţii a fost, cu preponderenţă, medie şi mică, din păcate.

Diagramă. Nivelul de pregătire pentru consiliere din partea facultăţii absolvite

La întrebarea 3, am determinat dacă respondenţii *se consideră obligaţi să ofere servicii de consiliere*, ca şi componente ale normei didactice, paralel cu predarea-învăţarea-evaluarea. A fost îmbucurător faptul că 92,6% (81 de răspunsuri) – au fost pozitive, cu toate că, printre *rolurile identificate* (întrebarea 4), cel de *expert şi facilitator al actului de învăţare* este pe primul loc, pe al doilea se fală rolul de *agent motivator al învăţării*, urmat, *longo intervallo*, de *rolul de consilier, de profesionist reflexiv, mentor, lider şi model* – o gamă variată şi comprehensivă de atribuţii.

La întrebarea legată de *aspectele valorice, pe care le adaugă conceptului de consiliere educaţională perspectiva spirituală* – am regăsit un registru axiologic vast şi consistent, precum respect, toleranţă (10), bunătate (9), încredere în sine, credinţă (8), dragostea aproapelui (7), ajutor (6), autocunoaştere, suport spiritual, ghidare în identificarea problemelor, responsabilitate (4), onestitate, stare emoţională, atitudine, emoţii pozitive (3), precum şi un răspuns

profesionist*: Consilierea educațională reprezintă un sprijin, ajutor şi îndrumare acordat acelor persoane care necesită asistenţă spirituală. Este un tip de intervenţie prin care se urmăreşte sugerarea unui mod de a proceda, a unui comportament ce trebuie adoptat într-o situaţie dată, sau, în general, în viaţa şi activitatea cotidiană. Ea se adresează persoanelor relativ normale, sănătoase psihic, aflate uneori în dificultate, pe care le ajută să-şi conştientizeze disponibilităţile şi să le valorifice pentru rezolvarea problemelor cu care se confruntă, trăind o viaţă plină de sens, confortabilă psihologic.*

Cu privire la *oportunitatea elementelor spirituale promovate pe parcursul consilierii educaționale,* opiniile profesorilor s-au împărțit, evident că aproape o treime dintre ei nu știu și nu sunt de acord să ofere consiliere, de vreme ce nu au avut parte nici la facultate, nici în programele de formare continuă de asemenea subiecte. La capitolul *cazurile/problemele în care se recurge la promovarea valorilor moralei creștine în procesul de consiliere educațională, inclusiv acum, în condițiile de carantină/izolare* – s-a obținut următoarea gamă de păreri, de la *– în caz de necesitate, oricând e nevoie, în situații de panică, depresie, dezorientare (19), când este nevoie de susținerea morală a părinților, rudelor (10); când se creează o situație de discriminare – (4); pentru a cultiva răbdarea, starea de bine și încrederea în sine (4); în cazul comportamentului deviant, al problemelor de învățare, de lene (4); asumarea consecințelor propriilor fapte, autodisciplina (2)* – până la – *nu abordez problema religiei (2), în preajma unor sărbători creștine (3), la orele de educație moral-spirituală, când se pierde speranța; când copilul se confruntă cu stări de panică, anxietate, deznădejde; când sunt dificultăți în asimilarea materialului de stări depresive, la apariția stresului înainte de examen, privind managementul timpului.* Și la această întrebare s-a evidențiat un răspuns avizat: *Responsabilitatea morală a societății este uriașă pentru lumea contemporană, de aceea străduința mea ca dascăl, este orientată spre zidirea de caractere morale și spre promovarea valorilor moralei creștine. O lume imorală este o catastrofă pentru umanitate ce duce rapid la prăbușirea civilizației noastre. De aceea pledez pentru reîntoarcerea la valorile*

creştine, singurele care pot da fericire, pace, bucurie şi linişte fiinţei umane. În acest sens, precizăm ca fiind important faptul de a nu se confunda promovarea spiritualităţii creştine în conduita zilnică, ca mod de viaţă, relaţionarea personală cu divinitatea, cu religia ca sistem de dogme, deseori neînţelese şi neraportate direct la sine.

La ultima întrebare, referitoare la *problemele frecvente cu care se confruntă profesorii în exercitarea rolului de consilier al elevilor şi/sau părinţilor, inclusiv de ordin spiritual,* enumerăm pe cele mai frecvent semnalate: *apartenenţa elevilor la diferite religii (12); neînţelegere mare din partea părinţilor (10); frica elevului de a fi deschis (5); ignorarea valorilor moral-spirituale în unele familii (5); puţina îngăduinţă, răbdare, iertare, iresponsabilitate, invidie şi agresivitate (4); cea mai mare problemă a societăţii e că „creăm probleme", şi nu soluţii (3); în cazul elevilor cu părinţii aflaţi peste hotare; decesul unui părinte; nu toţi elevii au acces la orele online şi, deseori, se creează probleme la care profesorul intervine (3); atunci când vorbim despre sănătate sau despre modul sănătos de viaţă; conflictele de valori, dintre generaţii; dependenţa de jocurile online şi de reţelele de socializare* (2). Dar, conchide cineva dintre respondenţi, *prin comunicare corectă problemele dispar, cu toate că este greu de a-i sensibiliza, în unele cazuri, atât pe copii, cât şi pe părinţi*. În mod evident, nu poate un profesor de rând să ia locul consilierului profesionist sau al psihologului, dar o asistenţă psihopedagogică avizată, ca ajutor fidel şi orientare adecvată, este obligat, conform Codului educaţiei şi altor acte normative, să o exercite [2]. Or, tot mai mulţi copii, tineri şi părinţi traumaţi, dezorientaţi, necesită sprijin moral, încurajare şi supervizare/ghidare, în situaţii stresante de viaţă cotidiană.

Referinţe:

1. CARABET, N. *Consilierea educaţională*. *Suport de curs.* Chişinău: UPSC, 2016. 108 p. ISBN 978-9975-46-272-3.
2. GORAŞ-POSTICĂ, V. Elemente de consiliere spirituală în activitatea cadrului didactic. În: *Didactica Pro...,* 2020, nr. 2 -3 (120-121), pp. 15-20. ISSN 1810-6455.